

Številka: 122-123/2020-15-40/30/04

Datum: 3. 1. 2022

Zadeva: Program Lokalne akcijske skupine za preprečevanje zlorabe drog v Mestni občini Kranj za leto 2022

A. SPLOŠNI DEL PROGRAMA:

- Ocena stanja na področju problematike drog v Mestni občini Kranj.
- Sprotno spremljanje gibanja problematike drog v občini in svetovanje pri usklajevanju služb, programov, ki se ukvarjajo s preprečevanjem zlorabe drog.
- Vzpostavljanje pogojev za aktivno izvajanje preventivnih programov v MOK.
- Strokovno usposabljanje članov Lokalne akcijske skupine za preprečevanje zlorabe drog v Mestni občini Kranj (v nadaljevanju: LAS) in razvijanje lokalnih kadrovskih potencialov za delo v lokalni skupnosti na področju problematike drog.
- Priprava programa dela za leto 2023.
- Poročanje svetu MOK o delu LAS za leto 2021.
- Vplivanje na državno in lokalno politiko, ki kakorkoli vpliva na zdravje in na zakonske vidike problematike zasvojenosti.
- Seznanjanje javnosti o pojavnosti zlorabe drog v lokalni skupnosti s ciljem konstruktivnega odziva javnosti na problematiko drog in reševanje problematike.

B. OPERATIVNI DEL PROGRAMA:

1. Preventivni programi v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah MOK:

Lokalna akcijska skupina Mestne občine Kranj za preprečevanje zlorabe drog v Mestni občini Kranj (v nadaljevanju MOK) bo v šolskem letu 2022/23 v OŠ in SŠ ter Dijaškem in študentskem domu Kranj (v nadaljevanju DŠD) podpirala naslednje teme za učence in dijake: alkohol, tobak in nelegalne droge, zasvojenost od računalnika (sem spada: zasvojenost od interneta, zasvojenost od računalniških iger in spletno nasilje), nasilje med vrstniki, pozitivna samopodoba in motnje hranjenja; v OŠ predavanja za starše na temo vzgoje; v vrtcih pa tematiko medsebojnih odnosov kamor spadajo: odnosi med starši in otroci, odnosi v sodobni družini, razvajenost, vzgoja.

Urad za družbene dejavnosti pripravi neposredni poziv za sofinanciranje preventivnih programov v vrtcih, OŠ in SŠ ter DŠD za šolsko leto 2022/23. Predlog izbora in razdelitve sredstev opravi strokovna komisija imenovana s strani župana Mestne občine Kranj in je sestavljena iz treh članov Lokalne akcijske skupine Mestne občine Kranj, in sicer: Tanja Hrovat, Damijan Suhadolnik, Biljana Djaković. Člani LAS obravnavajo predlog navedene Komisije. O predlogu odloči župan, z izbranimi izvajalci pa se sklene neposredne pogodbe o sofinanciranju.

Sredstva za ta namen bodo planirana v proračunu za leto 2023, torej v Programu LAS za leto 2023, in sicer se za ta namen okvirno nameni skupaj 12.800 €, od tega za vrtce predvidoma 1.100 €, za osnovne šole 7.700 € in za srednje šole ter DŠD 4.000 €.

Rok: avgust 2022

2. Ocena stanja

rok: februar 2022

odgovorne osebe: člani LAS, ki so predstavniki sociale, policije, zdravstva, mladine, otroškega varstva, osnovnih in srednjih šol.

3. Poročilo o opravljenem delu LAS za leto 2021

rok: marčevska seja Mestnega sveta MOK 2022

odgovorni osebi: Suzana Gladović in Manja Vovk

4. Pregled in ocena poročil

Urad za družbene dejavnosti je v skladu s Programom LAS za proračunsko leto 2022 že izvedel in izbral izvajalce na javnem razpisu za sofinanciranje preventivnih programov v vrtcih, OŠ in SŠ ter DŠD za šolsko leto 2021/22. Izbor in razdelitev sredstev je opravila strokovna komisija imenovana s strani župana Mestne občine Kranj in je bila sestavljena iz treh članov Lokalne akcijske skupine Mestne občine Kranj, in sicer: Tanja Hrovat, Damijan Suhadolnik, Biljana Djaković, člani LAS so tudi obravnavali predlog navedene Komisije. Z izvajalci so bile tudi že sklenjene pogodbe in izvajalci že izvajajo delavnice in predavanja.

Sredstva za ta namen so planirana v proračunu za leto 2022, torej v Programu LAS za leto 2022, in sicer se za ta namen nameni skupaj 12.300 €, od tega za vrtce 900 €, za osnovne šole 7.400 € in za srednje šole ter DŠD 3.800€. Komisija v sestavi Andreja Pungartnik, Damijan Suhadolnik, Biljana Djaković pa opravi pregled poročil opravljenih programov za šolsko leto 2021/22 v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah.

rok: oktober 2022

5. Razstava risb učencev osnovnih šol MOK

Urad za družbene dejavnosti pozove osnovne šole MOK k sodelovanju v preventivni akciji: STOP ZASVOJENOSTI. Vsaka šola posreduje MOK štiri najboljše risbe, ki jih narišejo njihovi učenci tretje triade na temo Stop ZASVOJENOSTI. Pri tem se šole lahko odločijo, da posredujejo risbe na naslednje teme: stop kajenju, stop drogam, stop alkoholu, stop pretirani uporabi računalnika, lahko so vse teme tudi na isti risbi. Risbe so narisane na risalnih listih. Šole risbe na MOK posredujejo najkasneje do 31. 1. 2022.

LAS naredi izbor najboljših 16 risb najkasneje do 25. 2. 2022, ki bodo razstavljene na panojih pred Mestno knjižnico Kranj (od tega mora iz vsake šole biti najmanj ena risba na panoju), prvi pano bo predvidoma delo oblikovalca kot neka misel iz poslanih slik, zadnji pano pa predvidoma zbrane misli zavodov, ki se na otvoritvi razstave predajo županu.

Razstavo STOP ZASVOJENOSTI otvori Župan MOK, ki mu skupina tekačev prinese zbrane kratke udarne misli posameznih zavodov na temo STOP ZASVOJENOSTI. Skupino tekačev predvidoma sestavljajo 3. učenci OŠ Franceta Prešerna, 3. dijaki Gimnazije Franceta Prešerna, učitelj športne vzgoje, predsednica LAS in predstavnik UDD, ki teče od zavoda do zavoda. Vsak zavod, pri kateremu se skupina ustavi, poda skupini eno misel glede zasvojenosti, zbrane misli skupina izroči županu. Pot teka je predvidoma sledeča (Gimnazija Franceta Prešerna – Dijaški in študentski dom Kranj – Varstveno delovni center Kranj – OŠ Helene Puhar Kranj – OŠ Franceta Prešerna Kranj – ZD Kranj – BGP Kranj – NIJZ Kranj – PP Kranj – CSD Gorenjska – Škrlovc, dnevni center za mlade in družine – Layerjeva hiša – Grad Khieselstein – Galerija Prešernovih nagrajencev – Sejmišče 4 – Prešernovo gledališče Kranj - Gorenjski muzej – Mestna knjižnica Kranj – OŠ Simona Jenka Kranj – OŠ Janeza Puharja – Župan, ki sprejme misli in odpre razstavo STOP ZASVOJENOSTI.

Urad za družbene dejavnosti predvidoma do 28. 2. 2022 pozove OŠ Franceta Prešerna in Gimnazijo Franceta Prešerna za sodelovanje v teku STOP ZASVOJENOSTI z učenci in dijaki ter pozove zavode, da sodelujejo v tej navedeni preventivni akciji, da pripravijo kratko sporočilo na temo STOP ZASVOJENOSTI, ki ga na dan otvoritve razstave STOP ZASVOJENOSTI skupina tekačev preda županu. V času otvoritve razstave STOP ZASVOJENOSTI se postavijo tudi stojnice na katerih se predstavi kakšne pomoči so na voljo posameznikom glede ZASVOJENOSTI. Mestna občina Kranj zagotovi 50 majic (40 majic za učence, ki so risbe narisali, 9 majic za tekače, 1 majica za župana), za tisk majic LAS najde tiskarja donatorsko. Vse risbe in zbrane misli zavodov se objavijo tudi na spletni in FB strani MOK.

rok: ½ leta 2022

odgovorni osebi: Suzana Gladović in Manja Vovk

6. Izdelava zloženke Kam po pomoč v Mestni občini Kranj

Izdela se zloženke Kam po pomoč v Mestni občini Kranj. Zloženke se pripravi tudi za spletno obliko. Sredstva za zloženke zgotovi Center za zasvojenosti, za oglaševanje v medijih poskrbi Mestna občina Kranj.

rok: marec 2022

odgovorni osebi: Suzana Gladović, Polona Kuhar in Nataša Kern

7. Preventivne dejavnosti Nacionalnega inštituta za javno zdravje, OE Kranj

NIJZ OE Kranj, ki pokriva območje celotne gorenjske regije, na področju preprečevanja in zmanjševanja zasvojenosti v letu 2022 načrtuje naslednje aktivnosti:

- alkohol: promocija dogodkov brez alkohola, osveščanje različnih deležnikov in splošne javnosti o nevarnostih izpostavljenosti še nerojenega otroka alkoholu (obeležitev 9. septembra – mednarodnega dneva Fetalnega alkoholnega sindroma), akcija Otroci za varnost v prometu, predavanja za splošno javnost ter odzivanje ob aktualnih dogodkih, povezanih s tematiko tvegane in škodljive rabe alkohola, spodbujanje Interdisciplinarne obravnave tvegane in škodljivega pitja alkohola med odraslimi;
- tobak: osveščanje različnih deležnikov in splošne javnosti o problematiki kajenja ob Svetovnem dnevu brez tobaka, informiranje različnih ciljnih skupin (zdravstveni delavci, pedagoški delavci) o različnih informacijah s področja kajenja ter spodbujanje nekajenja pri osnovnošolcih s širjenjem informacij staršem;
- druge droge: koordinacija regijske EWS mreže, spremljanje dogajanja na terenu, izmenjava in obveščanje partnerjev o novih psihoaktivnih snoveh (NPS) v okviru regijske mreže;
- motnje hranjenja: strokovno srečanje Odprti za nove informacije – Mladostniki in motnje hranjenja, namenjeno vsem, ki se pri svojem delu srečujejo s to problematiko (pedagoški in svetovalni delavci OŠ in SŠ, pediatrični timi,).

V okviru vsakoletne izdaje publikacije Zdravje v občini, ki se jo aktivno promovira tako v občinah in med zdravstvenimi delavci, preko spletne strani NIJZ pa je dostopna tudi splošni populaciji, se in se bo prikazovalo tudi različne kazalnike, povezane z rabo psihoaktivnih substanc za posamezne občine.

Skozi vse leto pa bo NIJZ OE Kranj izvajal tudi aktivnosti na področju krepitve duševnega zdravja, promocije zdravja v šolskem okolju in v vrtcih, pa tudi med odraslimi prebivalci Slovenije (med starši, učitelji, vzgojitelji, v delovnih organizacijah).

rok: leto 2022

nosilec: Marjetka Hovnik Keršmanc

8. Preventivne dejavnosti Zdravstvenega doma Kranj

Preventivne dejavnosti v okviru Centra za krepitev zdravja: Promocija zdravja, primarna preventiva

- Vzgoja za nekajenje

Izvajala se bo v obliki individualnih razgovorov s starši in otroki, ki vstopajo v prvi razred osnovne šole, in sicer ob sistematskem pregledu otrok. V času epidemije z virusom Covid-19 je in bo potekala individualno. Namen je seznanitev udeležencev s preventivnimi ukrepi in s problematiko pasivnega in aktivnega kajenja. Vsak otrok bo prejel knjižico, ki na njeno primeren način predstavi to tematiko. Program se bo izvajal v vseh osnovnih šolah, v prvih razredih, v obliki delavnice Zdrave navade.

- Osebna komunikacija med staršema

Program Osebne komunikacije med staršema jenamenjen mladim staršem kot pomoč za kvalitetnejše skupno življenje – partnersko sožitje, sožitje v družini in poteka na Pripravi na porod in starševstvo. Namen programa je prispevti k zmanjševanju socialne patologije – zlasti omam in zasvojenosti. Strokovno nesporno dejstvo je, da slabo sporazumevanje, komunikacija med partnerjema/staršema odpira vrata tako psiho - somatskim obolenjem kot tudi zasvojenostim.

- Delavnica Zasvojenost

Delavnica se izvaja v 5. razredih osnovne šole. Tematika obravnava zdrave in nezdrave navade ter predstavlja vse vrste zasvojenosti: zasvojenost z alkoholom, kajenjem, drogami, zasloni, internetom, hrano, energijske pijače..... Učenci aktivno sodelujejo.

- Vpliv substanc na telo

Delavnica se izvaja v 3. letniku srednje šole. Tematika obravnava odgovorno vedenje mladostnikov na področju psihoaktivnih snovi. Prav tako se individualno o tej temi razpravlja tudi ob rednem sistematskem pregledu – zdravnik in medicinska sestra.

- Zdrave in nezdrave navade

Tematika se predstavlja na roditeljskih sestankih v višjih razredih osnovne šole. Starši se seznanijo z nezdravimi navadami mladostnikov v šoli, poudarek je na zdravem življenjskem slogu.

Center za zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog: Terciarna preventiva

Obravnava pacientov, vključenih v Center za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog pri:

- zdravniku obsega področje terciarne preventive, zlasti s stimulacijo za bolj zdravo življenje, samo zdravljenje pa prispeva k zmanjševanju škode in kriminalnih dejanj;
- pri psihologu obsega psihosocialne ukrepe, ki vključujejo svetovanje, motivacijske razgovore, kognitivno - vedenjsko terapijo ...;
- pri psihiatru obsega vodenje bolnikov; vključuje tudi skupinsko ter družinsko terapijo in druge aktivnosti za preprečevanje recidivov na področju zasvojenosti z nedovoljenimi drogami;
- pri diplomirani medicinski sestri /zdravstveniku vsebinsko zajemajo področje zmanjševanja problematike na področju kajenja, tveganega, škodljivega pitja alkohola, zasvojenosti; svetovalne pogovore o higieni, negi, razvoju, vzgoji otrok, zmanjševanje socialnih stisk ter vključevanju in krepitvi bolj zdravih navad v vsakdanje življenje.

rok: leto 2022

nosilec: Nataša Kern

9. Preventivne in kurativne dejavnosti Centra za socialno delo Gorenjska, Enota Kranj - Center za pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo zasvojenih in Reintegracijskega centra

Labirint – Sprejemni in dnevni center, Sejmišče 4, Kranj

Kurativne dejavnosti:

- psihosocialna obravnava posameznikov, ki še živijo zasvojen način življenja in njihovih bližnjih oseb (individualna in skupinska obravnava),
- psihosocialna obravnava posameznikov (in njihovih bližnjih oseb), ki vzpostavljajo in vzdržujejo abstinenco od psihoaktivnih snovi ali škodljivih vedenj (individualna in skupinska obravnava),
- vzpostavljanje podporne mreže pri reševanju individualne situacije uporabnika (sodelovanje s šolami, CSD-ji, sodišči, zavodi za prestajanje kazni zapora, probacijskimi enotami, zdravstvenimi domovi, psihiatričnimi bolnišnicami, zaposlitvenimi centri, s sorodnimi vzgojnimi in socialnovarstvenimi programi, ipd.).

Preventivne dejavnosti:

- testirna točka za Gorenjsko regijo kot člani regijske mreže Sistema za zgodnje opozarjanje na pojav NPS,
- obravnava mladih eksperimentatorjev (individualna in skupinska obravnava),
- sodelovanje s PUM Radovljica (individualna in skupinska obravnava).

Stanovanjska skupina Katapult, Sejmišče 4, Kranj

Stanovanjska skupina Katapult je namenjena posameznikom in posameznicam (v nadaljevanju: posamezniki), ki vzpostavljajo oz. želijo krepiti abstinenco od prepovedanih substanc in/ali alkohola. Posamezniki imajo v sklopu programa možnost namestitve, vključeni so v dnevno obliko obravnave, ki poteka skozi cel dan. V izven bivalno obrnavo se vključujejo posamezniki, ki so bivalni program že zaključili, svojci in tisti, ki se ne odločijo za celostno bivalno obrnavo.

Delo je terapevtsko usmerjeno z namenom, da posamezniki pri sebi najdejo učinkovitejše in bolj zadovoljujoče načine soočanja z izzivi s katerimi se tekom življenja srečajo ter hkrati ohranjajo in krepijo abstinenco od psihoaktivnih substanc. Posameznike se nenehno spremlja pri osebnem napredku, integraciji v okolje in uresničevanju njihovih zastavljenih ciljev.

Preko različnih športnih, kulturnih, ustvarjalnih, izobraževalnih, skupnostnih in projektnih tematik posamezniki iščejo svoj smisel, vnašajo red in odgovornost in se pripravljajo na samostojno življenje.

Prav tako se že tekom obravnave v programu vključujejo v prostovoljno delo v lokalnem okolju in ga nadaljujejo tudi po zaključku programa.

V času epidemije Covid-19 bivalni del programa stanovanjske skupine deluje nemoteno. Tako zaposleni kot uporabniki skrbimo za preventivne ukrepe z namenom preprečevanja širjenja virusa. Pri izven bivalni obrnavi pa je bila potrebna reorganizacija. Vse informativne, svetovalne, terapevtske razgovore oz. druge aktivnosti smo prilagodili trenutnim veljavnim ukrepom ter jih glede na epidemiološko situacijo lahko vodimo tudi preko sodobnih tehnologij (Viber, Zoom, Skype,...). Epidemija virusa Covid-19 in preventivni ukrepi za preprečevanje širjenja okužbe so še dodatno pripomogli k povečanju duševnih stisk posameznikov (izolacija, občutek ujetosti, strah,...). Kljub vsem ukrepom, ki nam onemogočajo osebni kontakt smo s posamezniki, ki se soočajo s tovrstnimi stiskami, vzpostavili uspešno sodelovanje.

Reintegracijski center v Domu Vincenca Drakslerja v Pristavi pri Trziču:

- Program je namenjen celostni obrnavi posameznikov, ki po procesu zdravljenja zasvojenosti ali samostojno vzpostavljeni abstinenci potrebujejo pomoč pri namestitvi, vzpostavljanju temeljev za trajno abstinenco in

ponovnem vključevanju v socialno okolje. Je namestitveni in »visokopražni« tip programa (pogoj za vključitev je vzpostavljena abstinenca od vseh prepovedanih psihoaktivnih substanc in alkohola, v primeru vedenjski zasvojenosti pa od kritičnega vedenja). Izvajamo socialno rehabilitacijo in integracijo oseb, ki imajo težave z različnimi oblikami zasvojenosti, pri čemer uporabljamo raznolike pristope ter upoštevamo vse človekove razsežnosti. Posebnost našega pristopa je tako imenovana »pol odprta« obravnava in individualni pristop, saj imajo uporabniki različne predhodne obravnave, izkušnje, potrebe in težave.

- Program zajema tudi izven bivalno obravnavo, ki poteka v obliki podpornih pogovorov in različnih aktivnostih. Namenjena je osebam, ki imajo težave z zasvojenostjo in ne potrebujejo oz. želijo bivalne obravnave ter svojcem oseb, ki imajo težave z zasvojenostjo. Prav tako se v to obliko vključujejo tisti, ki so zaključili ali izstopili iz bivalne obravnave.

- Program skozi različne aktivnosti promovira zdrav način življenja in izvaja preventivo pred zasvojenostjo (predavanja za različne ciljne skupine, povezovanje z drugimi organizacijami, udeležba v skupnostnih akcijah v lokalnem okolju ipd.).

Program v času epidemije COVID-19 deluje nemoteno, z upoštevanjem vseh varnostnih ukrepov. Bivalna skupina se tretira kot skupno gospodinjstvo, izven bivalno obravnavo smo pa nekoliko prilagodili – več je stika preko telefona in računalnika, vzdržujemo pa tudi osebne stike z upoštevanjem varnostnih ukrepov. Program in uporabniki so se uspešno prilagodili na novo situacijo.

rok: leto 2022

nosilec: Suzana Gladović

C. FINANČNI PLAN:

Preventivne dejavnosti:

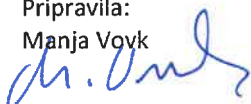
v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah MOK	12.100,00 €
. vrtci	900,00 €
. osnovne šole	7.400,00 €
. srednje šole in DŠD Kranj	3.800,00 €

Aktivnosti LAS

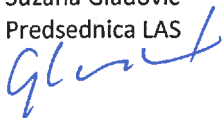
stroški okroglih miz, predavanj, strokovnih srečanj, preventivnih programov, preventivnih akcij, drugi odhodki (pogostitev, strokovno izobraževanje)	400,00 €
--	----------

Skupaj sredstva: 12.500,00 €

Pripravila:
Manja Vovk

Suzana Gladović
Predsednica LAS

Matjaž Rakovec
Župan

